

Riktlinje Cyklar

Rekommenderad förskrivare

Leg fysioterapeut/sjukgymnast eller leg arbetsterapeut. Vid behov i samverkan med patientens/brukarens läkare, psykolog och/eller hjälpmedelskonsulent.

Respektive vårdgivare har det slutliga ansvaret för vem som får förskriva vad utifrån medarbetarens kompetens och verksamhetens uppdrag

Kriterier

Generella

Patient/brukare med funktionsnedsättning som medför måttliga till stora svårigheter att förflytta sig längre sträckor utomhus och som inte kan cykla på en tvåhjulig manuell cykel.

Patient/brukare ska ha behov av att förflytta sig i sin närmiljö för att exempelvis utföra ärenden, ta sig till och från arbete/skola, och/eller ha behov av alternativ motorisk aktivitet som inte kan tillgodoses på annat sätt.

Cykeln ska användas minst tre gånger/vecka under snöfri del av året.

En förutsättning för förskrivning är att den/de som cyklar ska kunna göra detta utan fara för sig själv eller andra.

Cykel kan inte förskrivas till patient/brukare som på grund av sjukdom, exempelvis okontrollerbar epilepsi, uttröttnings, påverkan av alkohol, andra stimulerande eller bedövande ämnen eller av andra skäl inte kan framföra fordonet på ett betryggande sätt.

Trehjuliga cyklar med fotpedaler

Patient/brukare med bestående motoriska svårigheter av sådan grad att det inte är möjligt att använda tvåhjulig cykel.

Parcyklar och Tandemcyklar där medhjälpare styr från bakre sitsen

Patient/brukare med bestående motoriska och/eller kognitiva svårigheter av sådan grad, att det inte är möjligt att använda trehjulig cykel med fotpedaler eller vanlig tandemcykel och/eller inte klarar av att cykla i den aktuella trafikmiljön. Patient/brukare ska vara delaktig i framdrivandet av cykeln.

Mål med hjälpmedlet

Möjliggöra cykling för patienter/brukare som inte har motoriska och/eller kognitiva förutsättningar att framföra en tvåhjulig cykel.

Skapa möjligheter för aktiv förflyttning utomhus istället för att t ex bli skjutsad i rullstol alternativt åka bil.

Typ av hjälpmedel som kan förskriva

1. Trehjulig cykel med fotbroms alternativt fast nav.
2. Trehjulig tandemcykel utan hjälpmotor där medhjälpare styr från bakre sitsen
3. Parcykel med hjälpmotor

Typ av cykel väljs utifrån ovanstående rangordning

Trehjulig barncykel med trampor i framhjulet är inte förskrivningsbar.

Trehjulig elcykel är inte förskrivningsbar.

Trehjulig tandemcykel med hjälpmotor är inte förskrivningsbar.

Risk för personskada

Vid användning finns det viss risk för tillbud som kan orsaka personskada.

Förskrivarens instruktioner och tillverkarens anvisningar ska följas för att undvika skaderisk.

Trehjulig cykel med fast nav kan medföra risk för fot- eller benskada.

Egenavgift och kostnad för tillbehör/förbrukningsdelar som betalas av patient/brukare

Egenavgift för trehjuliga cyklar samt par- och tandemcyklar: 3% av gällande prisbasbelopp. Ny egenavgift tas ut för varje cykel som förskrivs.

Förskrivande enhet betalar hyra för förskriven cykel. DHC ansvarar för avhjälpande underhåll.

Patient/brukare eller målsman betalar däck, slang och ev arbetskostnad vid byte samt extra utrustning som inte är påkallat av funktionshindret t ex hjälm, korg, belysning, lås.

Råd i förskrivningsprocessen

Förskrivare informerar patient/brukare, målsman och/eller god man/ekonomisk ställföreträdare om kriterier för förskrivning samt egenavgifter.

Behovsbedömning

Tillsammans med patient/brukare, närstående och berörda personalgrupper utreds funktionsförmåga, behov, mål samt i vilken miljö cykeln ska användas och förvaras. Vid behov konsulteras psykolog eller läkare för bedömning av kognitiv förmåga och/eller medicinska kontraindikationer. "Medicinskt utlåtande utomhuscykel" kan användas vid behov (finns som bilaga under allmän info i Websesam).

Hembesök i aktuell användarmiljö kan behövas för att få en uppfattning om till exempel trafikmiljö och förvaringsplats.

Uppställnings-/förvaringsplats av aktuell cykel vara ordnad innan förskrivning/leverans. Beroende på modell ställs olika krav t ex gällande laddningsmöjligheter inomhus, dörrbredd mm.

"Underlag inför utprovning av utomhuscykel" bör användas som stöd vid förskrivning av cykel (finns som bilaga under allmän info i Websesam).

Prova ut, anpassa och välj lämplig specifik produkt

Förskrivare, vid behov i samråd med hjälpmedelskonsulent, ansvarar för val av lämplig cykel utifrån befintligt sortiment och rangordning ovan. Tekniker konsulteras vid behov för analys av tekniska möjligheter och anpassning. Utsedd medhjälpare ska vara med vid utprovning av par- eller tandemcykel.

Instruera, träna och informera

Patient/ brukare samt övriga berörda informeras om hur cykeln skall användas och hur risker för olycka undviks.

Förskrivare ansvarar för inträning i aktuell användar- och trafikmiljö samt bedömer om patient/brukare själv eller tillsammans med medhjälpare kan framföra cykeln utan fara för sig själv eller andra.

Förskrivare bedömer i varje enskilt fall om skriftliga instruktioner utöver bruksanvisning behöver upprättas.

Trafikregler för cyklist ska följas.

Hjälpmidlet skall underhållas och förvaras enligt tillverkarens och DHC:s anvisning.

Förskrivare aktualiserar egenavgift och följer den egna enhetens rutiner för fakturering.

Uppföljning och utvärdering

Förskrivare ansvarar för att planera och genomföra uppföljning. Om inte kriterier och/eller mål uppfylls kan förskrivningen upphöra och cykeln returneras till DHC.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna enligt Hjälpmedelsnämnden Dalarnas avtal.

Framtagen av

Sortimentsgrupp cyklar

Godkänd och fastställd av

Hjälpmedelsnämnd Dalarna 2024-10-17

ISO kod

12 18 06 samt 12 18 15
